

ATS 14: 1 KYRKOMÅLNINGAR I UPPLAND FRÅN MEDELTIDENS SLUT. 51

gande på marken; den senare omfamnad af den för-
rädiske Joab, som samtidigt stöter sitt svärd i hans rygg.

Såsom en öfvergång till nya testamentet bör här
omtalas den s. k. *Jesse rot*, en omtyckt och högeligen
dekorativ bild: från den liggande i sömn försänkte Isai,
Davids fader, utgår en vinstocksranka, som uppbär en
mängd bröstbilder, placerade i blomkalkar, och som öfverst
slutar med antingen Kristus på korset eller Maria med
barnet. Bröstbilderna skulle egentligen föreställa Kristi
förfäder, men dessa hafva fått vika för andra, nämligen
profeterna, som förkunnat Herrans ankomst, och som
ursprungligen enligt den grekiska målarboken afbildats
vid sidan. Den berömdaste framställningen af denna Jesse
rot torde vara den på Michaelskyrkans i Hildesheim tak;
i Norden finnes den sedan i Bjeresjö. Ett stamträd med
figurer i grönt rankverk, som mycket liknar t. ex. Kumlas,
finnes i Hospitalskyrkan i Stuttgart; det är måladt år 1479¹.

De nytestamentliga bilderna ansluta sig ej alltid till
Biblia pauperum; här har troligen en eller flera andra
källor användts som mönster.

Kristi födelse framställes gemenligen på följande sätt:
framför en byggnad eller ett skjul knäböjer Maria, till-
bedjande det framför henne på marken liggande, af en
strålgloria omgifna Kristusbarnet (i Biblia pauperum
ligger Maria till sängs); bredvid ses Josef samt de tradi-
tionella oxen och åsnan. Stundom tillkomma fler detaljer,
som på sina ställen skola omnämnas. — I *konungarnas
tillbedjan* sitter Maria med barnet i skötet, framför henne
på knä en af de vise männen, medan de andra stå bred-
vid — ungefär enligt Biblia pauperum. — *Barnamordet*
försiggår enligt den inom medeltidens konst allmänna
traditionen inför den på en tron sittande Herodes.

Vida vanligare än dessa är framställningen af *dopet*:
Kristus med ett skynke om höfterna, står i en bäck, på

¹ Se Dolmetsch, *Ornamentets bok* pl. 44 och *Otte a. a.* II: 756.